

UMC Utrecht

Acuut optredende verwardheid (delier)

Informatie voor familie en bezoekers van het
Intensive Care Centrum UMC Utrecht

Afdeling Intensive Care

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Acuut optredende verwardheid (delier)

Inleiding

Uw familielid of naaste is opgenomen op de Intensive Care afdeling. Deze folder is een aanvulling op de mondelinge informatie die u krijgt van de verpleegkundige die uw naaste of familielid verzorgt. In deze folder vindt u meer informatie over acuut optredende verwardheid (delier).

Voor de leesbaarheid spreken we verder in deze tekst over uw familielid, daar waar het ook om uw naaste kan gaan.

Verwardheid

Zoals u waarschijnlijk gemerkt heeft is de reactie van uw familielid niet zoals u had verwacht. U bent mogelijk geschrokken van de toestand waarin u uw familielid aantroft. Het is moeilijk om contact te krijgen met uw naaste of familielid. Hij of zij begrijpt u niet en denkt op een andere plaats te zijn. Mogelijk heeft de verpleegkundige of de arts u verteld dat er sprake is van verwardheid. Deze vorm van verwardheid wordt ook wel delier of delirium genoemd.

De verwardheid is bijna altijd tijdelijk. Wanneer de lichamelijke toestand van uw familielid verbetert neemt de verwardheid af. De periode van verwardheid kan variëren van enige uren tot enkele dagen. Bij een kleine minderheid houdt de verwardheid langer aan.

Deze duur is afhankelijk van de volgende factoren:

- Ernst van de lichamelijke aandoening.
- Leeftijd van de patient.
- Conditie van de patient.

Oorzaken

Een delier of acute verwardheid kan vele oorzaken hebben.

Mogelijke oorzaken zijn:

- Een operatie.
- Ziekten aan hart en longen.
- Ontstekingen.
- Stoornissen in de stofwisseling.
- Stoornissen van hormonen.
- Hersenschudding.
- Medicijngebruik.
- Stress.
- Angst.
- Pijn.
- Te weinig slaap.

Meestal gaat het om een combinatie van oorzaken wat een delier tot gevolg kan hebben.

Patiënten die ouder zijn dan 70 jaar hebben een hoger risico om acuut verward te raken.

Verschijnselen

Aandacht en bewustzijn

Uw familielid met een delier is niet zo helder als normaal. Het lijkt of de dingen langs hem of haar heen gaan in een soort dromerigheid.

Vergeetachtigheid

Misschien heeft u net iets verteld wat uw familielid na korte tijd alweer vergeten is. Realiseert u zich dan dat dit niet bewust gebeurt. Het geheugen kan iemand in de steek laten. Met name de dingen die net of kort geleden gebeurd zijn weet uw familielid dan niet meer.

Vat op de omgeving kwijt

Uw familielid met een delier weet misschien niet zo goed meer waar hij of zij is, is niet bij de tijd en is de grip op zichzelf en de omgeving kwijt. Dat kan uw familielid angstig maken. Hierdoor kan de reactie van uw familielid waakzaam, achterdochtig of zelfs agressief zijn. Iemand kan zich ook stiller terugtrekken in tegenstelling tot wat u misschien van hem of haar gewend bent.

Ervaring van de werkelijkheid

Uw familielid met een delier kan de werkelijkheid anders ervaren. Hij of zij ziet of hoort dingen die er niet zijn bijvoorbeeld beestjes, stemmen of geluiden. Voor uw familielid zijn die beestjes, stemmen of geluiden er echt. Het heeft dus geen zin om dit tegen te spreken.

Onrust

Uw familielid met een delier kan onrustig zijn, plukt aan de lakens, pleisters of slangetjes van het infuus en kan proberen uit bed te stappen.

Behandeling

De arts probeert zo snel mogelijk de oorzaken van het delier vast te stellen en deze te behandelen. Daarnaast kan het zinvol zijn om uw familielid medicijnen te geven om de verschijnselen van het delier te verminderen. Als uw familielid erg onrustig is, kan het nodig zijn om te fixeren om te voorkomen dat uw familielid uit bed valt en zichzelf beschadigt.

Wat u zelf kunt doen

Wanneer u op bezoek komt is het belangrijk voor het contact met uw familielid dat u rekening houdt met de volgende punten:

- Zeg wie u bent, waarom u komt en herhaal dit eventueel.
- Vertel uw familielid, indien mogelijk, dat hij of zij ziek is en in het ziekenhuis ligt.
- Spreek rustig en in korte duidelijke zinnen.
- Stel eenvoudige vragen bijvoorbeeld: 'Heeft u lekker geslapen?' en niet: 'Heeft u lekker geslapen of lag u steeds wakker?'
- Kom niet met teveel bezoekers tegelijk dit kan vermoeiend zijn en verwarrend werken.
- Houd de bezoektijden kort
- Wanneer u met meerdere personen op bezoek komt ga dan zoveel mogelijk aan één kant van het bed zitten. Uw familielid kan zich zo op één punt richten.
- Let erop dat uw familielid zijn eventuele bril of gehoorapparaat gebruikt.
- Ga niet mee met uw familielid in de 'vreemde' waanideeën of met de dingen die uw familielid ziet of hoort maar die er in het echt niet zijn. Probeer uw familielid niet tegen te spreken maar zo mogelijk wel duidelijk te maken dat uw waarneming anders is. Heeft dat geen effect, beëindig dan uw pogingen. Maak er geen ruzie over.
- Praat met uw familielid over bestaande personen en echte gebeurtenissen.
- Praat over het hier en nu. U kunt bijvoorbeeld de krant meenemen en hieruit stukjes voorlezen.
- Neem vertrouwde foto's mee van thuis of maak hier een collage van.
- Denk aan foto's waarop belangrijke personen of familieleden staan afgebeeld. De foto's geven veiligheid en steun.
- Neem de eigen muziek mee van uw familielid. Dit kan bijdrage aan een vertrouwde omgeving.
- Het aanwezig zijn en simpelweg de hand vasthouden van uw familielid kan ook steun geven.

Informatie / vragen

De artsen en verpleegkundigen overleggen dagelijks met elkaar over de voortgang van de behandeling.

U kunt met vragen of opmerkingen over de verzorging en de behandeling van uw familielid altijd terecht bij de verpleegkundigen en artsen van de Intensive Care afdeling.

Het is ook mogelijk een gesprek aan te vragen bij een geestelijk verzorger of maatschappelijk werker. U kunt hiervoor terecht bij de verpleegkundige.

Om de privacy van uw familielid te waarborgen wordt alleen informatie gegeven aan de contactpersonen.

Divisie IC-Centrum
Afdeling Intensive Care

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht
T. 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2014, UMC Utrecht

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

www.umcutrecht.nl
T. +31 (0)88 75 555 55